

Čtvrtek 21. února 2008

49. domnívá se, že politiku soudržnosti je v budoucnosti třeba dále upevňovat a že její přínosy by měla být více zdůrazňovány; žádá proto, aby pro účely politiky soudržnosti byly na úrovni Společenství vyhrazeny dostatečné finanční zdroje; požaduje, aby se přezkumu finančního rámce využilo ke stanovení rozpočtových prostředků nutných ke splnění všech náročných úkolů politiky soudržnosti Unie;

*
* *

50. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Kroky v návaznosti na územní agendu a Lipskou chartu – směrem k evropskému akčnímu programu pro územní rozvoj a soudržnost

P6_TA(2008)0069

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. února 2008 o monitorování Územní agendy a Lipské charty – evropský akční program územního rozvoje a územní soudržnosti (2007/2190(INI))

(2009/C 184 E/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na Územní agendu EU (dále jen „Územní agenda“) a na Lipskou chartu o udržitelném evropském městě (dále jen „Lipská charta“), které byly přijaty na neformálním zasedání Rady ministrů odpovědných za územní plánování a rozvoj měst, které se konalo v Lipsku ve dnech 24. a 25. května 2007, a na první akční program pro provádění Územní agendy Evropské unie, který byl přijat na neformálním zasedání Rady ministrů odpovědných za územní plánování a rozvoj, které se konalo v Ponta Delgada (Azorské ostrovy) ve dnech 23. a 24. listopadu 2007 (dále jen „první akční program“),
- s ohledem na Čtvrtou zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti (KOM(2007)0273) (dále jen „čtvrtá zpráva o soudržnosti“),
- s ohledem na Evropský koncept územního rozvoje přijatý na neformálním zasedání Rady ministrů odpovědných za územní plánování, které se konalo v Postupimi dne 11. května 1999,
- s ohledem na výsledky programu Evropská pozorovací síť pro územní plánování (dále jen „ESPON“) 2006,
- s ohledem na návrh programu ESPON 2013,
- s ohledem na články 158 a 159 Smlouvy o založení Evropského společenství,
- s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A6-0028/2008),
- A. vzhledem k tomu, že územní rozmanitost, polycentrismus a kompaktní město jsou podstatnými strukturálními rysy území Evropské unie,
- B. vzhledem k tomu, že většina občanů Unie žije dnes ve městech,
- C. vzhledem k tomu, že mezi současné otázky územního rozvoje v Evropské unii patří změna klimatu, rozšiřování měst a územní rozvoj, spotřeba energie, dopravní infrastruktury, demografické změny, včetně odlivu obyvatelstva z venkovských oblastí a jiných regionů EU, dopad rozšiřování na sociální, hospodářskou a územní soudržnost, nestejné územní dopady globalizace, včetně rozšiřující se propasti mezi bohatými a méně prosperujícími regiony, i nerovnoměrný rozvoj městských a venkovských oblastí spolu se strukturálními změnami,

Čtvrtek 21. února 2008

- D. vzhledem k tomu, že cíle stanovenými v Územní agendě jsou rozvoj vyváženého polycentrického systému měst a nové pojetí vztahu mezi městem a venkovem, vytváření inovativních regionálních uskupení, zajištění rovného přístupu k infrastrukturám a ke znalostem, podpora transevropského řízení rizik, udržitelného rozvoje, řízení zaměřeného na budoucnost a ochrana přírodního a kulturního dědictví,
- E. vzhledem k tomu, že cíle stanovené v Lipské chartě více využívají přístup integrované politiky rozvoje měst tím, že vytvářejí a zajišťují kvalitní veřejné prostory, modernizují síť infrastruktury a zvyšují energetickou účinnost, podporují proaktivní inovace a vzdělávání a že zvláště ve znevýhodněných městských čtvrtích podporují udržitelnou, účelnou a cenově dostupnou městskou dopravu, že prosazují strategie pro zlepšení fyzického prostředí, posílení místního hospodářství a místní politiky trhu práce, proaktivní politiku vzdělávání a odborné přípravy dětí a mládeže,
- F. vzhledem k tomu, že územní plánování je vhodným nástrojem pro regulaci využití půdy a struktury osídlení v členských státech a jejich regionech a městech a pro stanovení kvality života a možností rozvoje na místě,
- G. vzhledem k tomu, že vedle politiky soudržnosti jako nástroje strategického řízení jsou k dosažení cílů Územní agendy a Lipské charty nutná další opatření, zejména posouzení územních dopadů, integrovaný přístup a sledování územního plánování,
- H. vzhledem k tomu, že vedle politiky soudržnosti má významný územní dopad i politika rozvoje venkova; vzhledem k tomu, že tyto dvě oblasti politik nejsou dostatečně integrovány, je tudíž zapotřebí zlepšit součinnost, které odhalí skutečný rozvojový potenciál a posílí atraktivitu a konkurenceschopnost venkovských oblastí, což by pomohlo bojovat proti odlivu obyvatelstva,
- I. vzhledem k tomu, že významnou roli pro životní podmínky městského a venkovského obyvatelstva hraje kvalita veřejného prostoru a přírodního, kulturního a architektonického prostředí, která představuje významné „druhotné“ faktory pro osídlení,
- J. vzhledem k tomu, že kreativita a inovace jsou rozhodujícími zdroji při přechodu ke globalizované znalostní společnosti; vzhledem k tomu, že úspěch udržitelného územního a městského plánování proto podstatně závisí na rozvoji místního tvůrčího potenciálu,
- K. vzhledem k tomu, že „Baukultur“ (kultura vysoce kvalitní výstavby), tj. souhrn kulturních, hospodářských, technologických a environmentálních aspektů, které ovlivňují proces plánování a výstavby a jejich kvalitu, představují podstatnou součást integrovaného rozvoje města,
- L. vzhledem k tomu, že integrovaný přístup znamená, že by uskutečňované projekty měly představovat soudržný a dlouhodobý plán, který zahrnuje hospodářský, sociální a environmentální rozměr a plně zapojuje klíčové partnery do plánování, provádění a hodnocení programů městského rozvoje,
- M. vzhledem k tomu, že integrovaný přístup k územní dimenzi soudržnosti nespočívá pouze v opatřeních a politikách územního plánování a rozvoje měst, neboť konečným cílem je zajistit rovnováhu mezi občany Unie bez ohledu na to, kde v EU žijí, a tohoto cíle není možné dosáhnout pouze územním plánováním,
1. domnívá se, že cílů Územní agendy a Lipské charty může být dosaženo pouze tehdy, pokud se bude usilovat o komplexní a ucelenou rozvojovou strategii napříč odvětvími, která zavede integrovaný přístup do praxe;
  2. navrhuje, aby v rámci přezkumu politiky soudržnosti v polovině období a s ohledem na politiku soudržnosti po roce 2013 bylo provádění integrovaného přístupu závazným požadavkem při plánování programů a volbě projektů strukturálních fondů; vyzývá v tomto ohledu subjekty s rozhodovací pravomocí, aby se dobrovolně zapojily do uplatňování nových metod spolupráce;
  3. vítá, že se ministři členských států EU odpovědní za rozvoj měst na svém neformálním zasedání, které se konalo v Lipsku ve dnech 24. a 25. května 2007, rozhodli zřídit mezivládní pracovní skupinu, jíž bude předsedat Německo a jejímž úkolem bude identifikace a objasňování různých otázek týkajících se provádění iniciativy JESSICA;

Čtvrtek 21. února 2008

4. vítá vytvoření meziútvarové skupiny Komise, která se zabývá návrhy na uplatňování integrovaného přístupu, a vyzývá Komisi, aby navázala užší spolupráci se všemi sociálními, environmentálními a hospodářskými partnery a zajistila jejich zapojení do všech rozhodnutí týkajících se územní soudržnosti; žádá Komisi, aby Parlament informovala o pokračování této činnosti;
5. žádá, aby se při tvorbě politiky soudržnosti po roce 2013 věnovala zvláštní pozornost zejména územním zvláštěm a potřebám a aby se na základě těchto faktorů přistupovalo k jednotlivým regionům individuálně; doporučuje využít nástroje plánování zaměřené na provádění, jak se uvádí v Lipské chartě, a založené na výzkumu a stálém monitorování;
6. žádá Komisi a Radu, aby v rámci přezkumu politiky soudržnosti v polovině období lépe využívaly součinnosti s Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova, a to v zájmu rozvoje území jako celku; s ohledem na politiku soudržnosti po roce 2013 doporučuje úzce koordinovat politiku soudržnosti a politiku rozvoje venkova, aby se posílily příležitosti ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech;
7. poukazuje na to, že inovativní potenciál mají nejen metropolitní regiony, ale že také některé relativně odlehle nebo venkovské oblasti patří k nejlepším při dosahování cílů Lisabonské strategie; naléhá na Komisi, aby se více zabývala faktory, které přispěly k úspěchu v těchto oblastech, s cílem vypracovat model pro rozvoj malých a středně velkých měst ve venkovských oblastech;
8. zdůrazňuje význam partnerství a sdílení funkcí mezi městskými a venkovskými oblastmi pro vyvážený a udržitelný rozvoj území jako celku; vyzývá městské a venkovské orgány, aby spolupracovaly se všemi veřejnými a soukromými zúčastněnými subjekty při stanovování společných prostředků a tvorbě společných rozvojových strategií na úrovni regionů i pod ní, aby se zajistily lepší životní podmínky a kvalita života všech občanů Unie; vyzývá příští předsednictví, aby pro řešení těchto otázek organizovala neformální zasedání ministrů odpovědných za územní plánování a rozvoj měst;
9. vyzývá Komisi a Radu, aby v rámci přezkumu souhrnného rozpočtu EU zohlednily Územní agendu a Lipskou chartu a aby provedly kvalitativní změny, tak aby bylo možno cíle územní soudržnosti účinněji začlenit do politik EU; očekává, že za tímto účelem budou v několika následujících letech přijímána legislativní opatření;
10. vyzývá Radu, aby při přezkumu Lisabonské a Götteborgské strategie (strategie udržitelného rozvoje) na jarním zasedání EU v roce 2008 definovala zájmy územní a městské politiky jako své cíle;
11. naléhá na členské státy, aby rychle přijaly opatření pro dosažení cílů Územní agendy a aby provedly Lipskou chartu;
12. vyzývá Radu a členské státy, aby v duchu skutečné víceúrovňové správy, která jednak zohledňuje územní rozmanitost Evropské unie, jednak dodržuje zásadu subsidiarity, plně zapojily místní a regionální správní orgány, včetně přeshraničních veřejných orgánů, a na základě zásady partnerství také hospodářské a sociální partnery, příslušné nevládní organizace a soukromé zúčastněné subjekty, aby se podílely na akčních programech pro provádění Územní agendy a Lipské charty a aktivně toto úsilí podporovaly; zdůrazňuje, že by tato nutná spolupráce měla být všemi účastníky přijímána kladně, neboť bylo prokázáno, že soudržná spolupráce je účinná;
13. připomíná, že klíčovou úlohu pro budoucí rozvojové příležitosti regionů má přístup k informačním a komunikačním technologiím, a proto doporučuje, jak je stanoveno v Územní agendě, propojit v nových dopravních a komunikačních programech infrastrukturu, jako jsou širokopásmové kabely;
14. vyzývá Komisi, aby provedla systematickou analýzu územních dopadů příslušných hlavních politik EU, jak se členské státy dohodly ve 2. směru činnosti prvního akčního programu, a také posoudila územní dopad příslušných nových právních předpisů; poukazuje v této souvislosti na potenciál hodnotících metod, které vyvinula síť ESPON;

Čtvrtek 21. února 2008

15. uznává, že pro budoucí rozvoj měst a regionů jsou zásadní vysoce kvalitní předškolní a školní vzdělávání, celoživotní vzdělávání, vysoké školy a jiné výzkumné instituce;
16. připomíná, že Natura 2000 představuje důležitý nástroj evropského územního rozvoje; trvá na tom, že požadavky soustavy Natura 2000 musí být plně provedeny a že musí být vytvořeny biokoridory a zóny volného prostoru mezi chráněnými územími, aby bylo umožněno volné šíření rostlin a volný pohyb živočichů, čímž se zachová biologická rozmanitost;
17. požaduje, aby byla politika kreativních hospodářských odvětví do územního a městského rozvoje začleněna s cílem vytvořit za pomoci dostupných nástrojů (politika soudržnosti, územní a městské plánování) a při zohlednění kvality území rámec pro zlepšení příležitostí pro kreativní a inovativní jednání;
18. považuje na základě demografického rozvoje za nezbytné zlepšit přizpůsobivost měst a regionů, přičemž hlavní důraz musí být kladen na svébytný rozvoj a na posílení dobrovolnické činnosti;
19. zdůrazňuje, že demografické trendy přinášejí nové výzvy na trhu práce, v přístupu k sociálním a zdravotnickým službám a k bydlení a v plánování obecně; poukazuje na to, že stárnutí obyvatelstva lze vnímat jako příležitost pro vytváření nových pracovních míst na rostoucím trhu s novými produkty a službami, které zlepšují kvalitu života starších lidí; zdůrazňuje, že rozvoj tzv. „stříbrné ekonomiky“ je důležitý na místní i regionální úrovni;
20. vyzývá členské státy, aby na celém svém území řádně zajišťovaly dostupnost, přístupnost a dosažitelnost služeb obecného zájmu, aby lidé v různých regionech mohli využít zvláštních možností a potenciálu svého regionu; žádá, aby byly zvláště zohledněny potřeby znevýhodněných skupin, jako jsou zdravotně postižené osoby, přistěhovalci, etnické menšiny, dlouhodobě nezaměstnaní a málo kvalifikované osoby a zvláštní potřeby žen; vyzývá Komisi, aby ve svých hlavních směrech pro používání rámcových pravidel pro služby obecného zájmu a při zadávání veřejných zakázek umožnila místním orgánům, aby více zohlednily místní potřeby a místní aktéry a aby zlepšily svou přizpůsobivost;
21. žádá Komisi, aby s ohledem na nové pravomoci Společenství v oblasti územního plánování podle Lisabonské smlouvy vypracovala sdělení o vytvoření rámce EU pro posuzování územních dopadů na úrovni projektů a aby přitom zohlednila činnost ESPON;
22. poukazuje na to, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost musí být v rámci provádění prvního akčního programu posílena spolupráce a koordinace mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí;
23. vítá zejména skutečnost, že Lisabonská smlouva prohlašuje územní soudržnost společně s hospodářskou a sociální soudržností za cíl Smlouvy a uděluje v této oblasti EU a členským státům společné zákonodárné pravomoci; zdůrazňuje, že Lisabonská smlouva uznává skutečnost, že by měly být řešeny územní odlišnosti ostrovních, horských, hraničních a velmi vzdálených a řídko osídlených oblastí, neboť tyto odlišnosti mají negativní dopad na celkovou konkurenceschopnost evropského hospodářství; vyzývá Komisi, aby první akční program doplnila konkrétními návrhy opatření a iniciativ EU;
24. zdůrazňuje skutečnost, že dosud neexistuje společná definice územní soudržnosti; naléhá tudíž na Komisi, aby v chystané zelené knize na toto téma územní soudržnost jasně definovala a předložila seznam cílů územního rozvoje v EU; očekává, že nejvyšší prioritou bude mít cíl zajistit, aby všem občanům Unie byly nabídnuty rovnocenné možnosti rozvoje a přístupu bez ohledu na to, kde v EU žijí;
25. doporučuje další rozvíjení Evropského konceptu územního rozvoje a požaduje, aby byly do rámce této politiky plně začleněny nové členské státy;

Čtvrtek 21. února 2008

26. považuje za důležité pravidelně hodnotit pokrok při provádění Územní agendy; vyzývá Radu, Komisi a všechny zúčastněné subjekty, aby zhodnotily nejen pokrok při provádění jednotlivých opatření prvního akčního programu, ale také dopad těchto opatření a jejich přínos pro udržitelný územní rozvoj v EU;
27. vyzývá Radu, aby co nejdříve dohodla jednoduché a kvantifikovatelné ukazatele pro sledování územního rozvoje v EU; žádá, aby byla mezi tyto ukazatele zařazena roční spotřeba plochy;
28. poukazuje na to, že tyto ukazatele mohou být použity jako cíle pro řízení územního rozvoje; navrhuje, aby Rada a Komise těchto ukazatelů využily pro srovnání mezi členskými státy a pro vytvoření databáze osvědčených postupů;
29. podporuje záměr Rady předložit zprávu o provádění prvního akčního programu na každém neformálním zasedání Rady; navrhuje Radě, aby zvažila vytvoření programu pro vzájemné učení v oblasti evropského územního rozvoje s cílem výměny zkušeností a osvědčených postupů mezi členskými státy;
30. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit koordinaci mezi Územní agendou a Lipskou chartou; vyjadřuje politování nad tím, že Rada doposud neschválila žádný akční program pro provádění cílů Lipské charty, a vyzývá budoucí předsednictví Rady, aby toto opomenutí napравиła, a zajistila tak systematické dodržování Lipské charty;
31. vítá iniciativu slovínského předsednictví Rady připravit a podporovat opatření, která posílí koordinaci mezi územním a městským rozvojem s ohledem na další provázanost cílů Územní agendy a Lipské charty;
32. odkazuje na závěry čtvrté zprávy o soudržnosti, v nichž je na města a městské oblasti pohlíženo jako na centra, kde se soustřeďuje obyvatelstvo, hospodářské síly a inovace; vítá návrhy na vytvoření inovativních regionálních a městských uskupení i přes vnitřní a vnější hranice EU;
33. vyzývá Komisi a Radu, aby se zvláštním ohledem na práci programu Urban Audit stanovily měřítka podle Lipské charty pro porovnání udržitelnosti měst, jako jsou například spotřeba energie na osobu, podíl využití veřejné dopravy na celkové dopravě nebo emise skleníkových plynů na osobu;
34. zdůrazňuje, že klíčovou úlohu pro dosahování cílů Lisabonské strategie mají města, a proto vyzývá k ucelené a dobře koordinované strategii městského rozvoje podporované na všech úrovních státní správy i soukromým sektorem;
35. vyzývá Komisi, aby se více zajímala o otázku rozšiřování měst; vyzývá členské státy, aby ve vztahu k problematice roztržitosti krajiny a pokračující ztrátě půdy kvůli růstu měst v členských státech prosazovaly účinná opatření a strategie pro omezení územního rozvoje;
36. doporučuje členským státům, aby upřednostňovaly vnitřní rozvoj měst před vnějším, tj. aby před výstavbou na nové půdě dávaly přednost přestavbě stávajících objektů nebo jejich využití k novým účelům, a to zejména prostřednictvím udržitelného řízení půdy;
37. vítá, že Lipská charta klade důraz na propojení různých způsobů dopravy; zdůrazňuje důležitost integrovaného a udržitelného dopravního systému a významnou úlohu, již může především ve větších městech sehrát zlepšení infrastruktury pro cyklisty a chodce; vyzývá Komisi, aby prozkoumala účinnější mechanismy, které by pomáhaly místním orgánům rozvíjet strategie pro integrované dopravní sítě, zejména v méně rozvinutých regionech;
38. domnívá se, že narůstajícím potřebám spojeným s vysokou kvalitou života ve městech lze účinně vyhovět pouze tak, že samosprávné celky urychleně uvedou své technické vybavení do souladu s evropskými normami; domnívá se zejména, že zásobování pitnou vodou (například zlepšením rozvodu nebo zvýšením kvality dodávané vody), čištění odpadních vod (například odstraněním starých sítí a výstavbou nových) a veškeré další podobné vybavení by co nejdříve mělo splňovat nové normy;

Čtvrtek 21. února 2008

39. vyjadřuje politování nad tím, že sociální a hospodářské rozdíly narůstají, zejména v metropolitních regionech a městech EU, ale také ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy, aby tyto problémy řešily rozhodněji a aby jim věnovaly větší pozornost při plánování programů za účelem získání prostředků ze strukturálních fondů;
40. domnívá se, že zvláštní odpovědnost při plnění cílů EU v rámci ochrany klimatu nesou města, neboť mají jedinečné postavení pro nalezení možných řešení, která by přispěla ke snížení celkových emisí skleníkových plynů; naléhá na členské státy, aby začlenily ochranu klimatu do rozvoje měst jako horizontální cíl;
41. zdůrazňuje skutečnost, že investice do technologií šetrných k životnímu prostředí, jako je inovativní prevence a opatření pro zmírnění a přizpůsobení, nabízejí v dlouhodobém výhledu významné obchodní příležitosti;
42. konstatuje, že městské oblasti více trpí důsledky změny klimatu, pokud v nich chybí koridory čerstvého vzduchu, což způsobuje další ohřívání a zvýšenou koncentraci škodlivin;
43. zasazuje se o to, aby byly posíleny snahy o zlepšení integrace a sociální a územní soudržnosti, zejména tím, že budou překonány nedostatky při výstavbě měst a že selepší podmínky životního prostředí vyváženou politikou rozvoje městských oblastí, tj. prostřednictvím stabilizace problémových čtvrtí a vytváření atraktivních nabídek bydlení, práce a trávení volného času;
44. vyzývá k lepší integraci znevýhodněných městských čtvrtí; žádá příslušné orgány členských států, aby identifikovaly varovné signály úpadku v určitých oblastech a zvýšily úsilí o provedení politiky sociálního začlenění s cílem omezit nerovnosti a předejít sociálnímu vyloučení; zdůrazňuje významnou úlohu malých a středních podniků pro hospodářský rozvoj a územní konkurenceschopnost, nejen ve znevýhodněných čtvrtích, ale ve všech městských oblastech;
45. vyzývá Komisi, aby v rámci budoucích programů financování, včetně sedmého rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace, více podporovala projekty, které usilují o rozvoj a výměnu zkušeností v oblasti udržitelného řízení měst, energeticky účinné postupy a technologie a řešení problémů životního prostředí ve městě i přínos měst k boji proti změně klimatu;
46. domnívá se, že k úspěšnému provádění Lipské charty může přispět posílení městské identity a aktivního občanství ve městech; žádá Komisi a členské státy, aby zahájily „územní dialog“ díky němuž se do vytváření plánů revitalizace a rozvoje městských oblastí více zapojí veřejnost;
47. žádá členské státy a jejich regiony a města, aby v rámci udržitelného městského rozvoje věnovaly větší pozornost vytváření kultury vysoce kvalitní výstavby („Baukultur“) i dostupnosti důstojného a cenově dostupného bydlení jakožto jednomu z rozhodujících faktorů sociálního začlenění a kvality života ve městech a aby zvláště dbaly o kvalitu veřejného prostoru, zejména pokud jde o kvalitu architektury jako prostředku ke zvýšení kvality života občanů Unie;
48. vyzývá Radu, a zejména slovinské a francouzské předsednictví, aby navázaly na úspěch německého a portugalského předsednictví, pokud jde o územní soudržnost, a aby nadále přijímaly návrhy v tomto ohledu; domnívá se, že vzhledem k dosavadnímu důrazu na města, na vztah mezi městem a venkovem a na územní plánování musí budoucí iniciativy více zohledňovat požadavky územně znevýhodněných regionů, jako jsou ostrovní, horské, hraniční a velmi vzdálené a řídké osídlené oblasti;
49. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a Výboru regionů.
-